

Abba Hillel Silver Collection Digitization Project

Featuring collections from the Western Reserve Historical Society and
The Jacob Rader Marcus Center of the American Jewish Archives

MS-4787: Abba Hillel Silver Papers, 1902-1989.

Series V: Writings, 1909-1963, undated.

Reel
184

Box
68

Folder
822

Jewish War Veterans, 1951.

NEWS

51-15 - AND - The Day

VIEWS

Quotes of the Week.

Dr. A. H. Silver on

Communism:

How Lincoln Would Have
Faced It.

Bread Instead of Bullets.

Try Negotiation First.

—By DR. S. MARGOSHES—

Extract from An Address Delivered by Dr. Abba Hillel Silver Before the Jewish War Veterans of America on the Occasion of the Presentation to Him of the Medal of Merit, Sunday, April 8th, 1951.

"I sometimes ask myself what Abraham Lincoln would do if he lived today. How would he face the problems which confront us today? In his day the over-all problem was slavery. In our day the over-all problem is communism. Abraham Lincoln, I am sure, would have hated communism quite as much as he hated slavery. He loved freedom and the inalienable rights of human beings. Communistic dictatorship and the suppression of the rights of the individual would have repelled him. His economic philosophy, too, which he expressed more than once, approved of private property and capitalism. But would Abraham Lincoln have urged a **crusade** against communism? He never urged a crusade against slavery. He hated slavery with every fiber of his being. 'Slavery,' he said, 'was a foul lie that could never be consecrated into God's hallowed truth.' He wanted all men to be free. Nevertheless he made it clear again and again, before he became President and afterwards, that the paramount objective of the nation should be to save the Union and not either to save or to destroy slavery. He was prepared to let slavery exist in those states where it did exist, confidently hoping that time and progress would bring about its inevitable destruction as it had done in other countries and without war. 'It is in the course of ultimate extinction,' he said. He was opposed to the extension of slavery into the territories. He

wanted to arrest its further spread and that is why he vigorously denounced the Dred Scott decision which denied Congress the right to prohibit slavery into the territories, but he refused to make the abolition of slavery the paramount objective of national policy.

"Would Abraham Lincoln today be hurrying our nation into a crusade against communism all over the globe? I question it. I believe that he would have worked for the strengthening of the union, the union of nations, of the United Nations, and would have looked upon that as the paramount issue in international life today. He would have accepted the existence of the communist states as a fact, unpalatable, but for the time being, unavoidable. Believing as he did in the inherent truth and inevitable victory of liberty all over the world, he would have had confidence in the ultimate extinction of any and every form of dictatorship. Practical and patriotic man that he was, he would have armed his country to meet any threat from the direction of aggressive communism. He would have sought to make America strong. I question, however, whether he would have sent his nation forth to tilt with every hostile ideology all over the world. Abraham Lincoln did not incite war against the South just because it was slave-holding. Until the very end, he pleaded for understanding and unity. He was prepared to make great concessions in order to maintain this unity. He was not much concerned about prestige or face-saving.

"Abraham Lincoln failed. The South was determined upon the extension of slavery. The bloody Civil War, the greatest tragedy in American history, followed. We may fail in 1954 to preserve the union of nations, the United Nations. The Soviet Union may push on to extend the borders of communism, and thus provoke the Third World War. But surely Abraham Lincoln's advice to his fellow Americans today would be what it was in the days before the Civil War: 'Do nothing to provoke war. Seize every opportunity for conference and negotiation, for compromise and concessions. Do not make the military destruction of communism the basic national policy of the United States.'

"To be sure, America must be strong to defend itself. America, too, should be willing to help those democratic nations who show an earnest desire to make the major contribution to defend themselves. But when all is said and done, the great victories for America and the American way of life in the days to come will not take place on the battlefields. We have twice tried to save democracy in wars. We have twice failed. It is far better to try to arrive at decisions around the conference table. Repeated failure in negotiations should not discourage us. They are always preferable to war. It is far better for us to lend our material support, as far as it is consistent with our own economic stability, to peoples with disadvantages and races who are suffering from poverty, illiteracy and exploitation to help them rise to higher levels of subsistence and freedom. This is the surest way to build a bulwark against communism—through food, health, education and freedom—not through bayonets. The peoples of the world do not wish to be liberated by war. They know that war will only ravage their countries and make their lot even worse. They wish to be helped to help themselves.

ד"ר אבא הלל טילבר וגולדה מאירסון - בויכוח הכללי

מפלגות הציונות, הרי יש להן, כנראה, תנאים אחרים ודרישות אחרות כדי שתוכלנה להיות מרוצות. אביא לכם דוגמה אחת. לפני כמה שבועות התקיימה באמריקה ועידה של המפלגה הכללית באותה ארץ. וד"ר טילבר אמר לנו שוועד דיבה אם אומרים שההסדר

רות הציונית האמריקאית היא נגד הפועלים. יש לו זכות ליהודי, לצ"י ויני כללי, להיות נגד פועלים. אני בדעה שהיא טועה וחושבת שציוני שהוא נגד פועלים ביש"ר אין לו כלל משג מה זאת ציונות. במוקד הבחירות פרסמה מפלגת הציונים הכלליים תפור

נות של שלשה יהודים - של טילבר, ניומן ובראדו, וכתבה תחתם "היהדות האמריקאית מחכה למסקנות של הבחירות הללו". ואם זהו הדבר שיכול להביא לידי כך ששלשת היהודים האלה יהיו מרוצים, הרי אני יודעת שזה לא יעשה את המוני היהודים הרחבים באמריקה מרוצים (תשובות). אשר רוצים לראות שלשת היהודים האלה בארץ-ישראל יכולה אני לתאר לי רק לפי דבר אחר: לפי התנהגותם של מפלגת הציונים הכלליים אשר בארץ-ישראל.

לאחר שקיימת מדינת ישראל, לא כל כך נוח הוא שיהיו לחברים שני העולמות כאחד: גם העולם הזה וגם העולם הבא. ולא יתכן לשבת בוועידה של ההסדר רות הציונית באמריקה, ולאחר מערכה פנימית קשה, אשר בה טען חלק של הציונים הכלליים לא להתאחד עם שתי הפרקציות של הציונים הכלליים שבישראל, אי אפשר להחליט ברוב קולות, כי משתי הפרקציות של הציונים הכלליים בישראל יש לבחור דוקא באותה קבוצה שעמדתה כלפי הפועלים אופיינית ביותר.

מה בעצם רוצה ד"ר טילבר? - אינו רוצה בלתי אם להגיד לנו: "אותו דבר אשר אתם מאמינים בו - תשת"י קומו".

אך על השתתפות בבחירות במדינת ישראל, יכולים להחליט רק אלה היושבים במדינת ישראל. יהודי אמריקה ודרום אפריקה, אנו נקבל אתכם בזרועות פתוחות ובשמחה. בא"י אינם צריכים לחכות שנים עד שמקבלים זכות בחירה. אבל ללכת לבחירות יכולים רק יהודים היושבים בארץ. תמונתו של יהודים היושבים בחו"ל אפשר להדפיס בעיתונות, אבל את הפתק לקליף יכול להטיל רק יהודי היושב בארץ.

המפלגות לא הלכו לבחירות ולא פנו לציבור מתוך הסוואת הפרצוף. אין לנו כמה להבטיח. במשך עשרות שנים, ע"י עבודה יומיומית בארץ, בעבודה חלוצית בארץ, בארגון הסתדרות החלוץ בעולם כולו - אין לנו במה להתבטיח. הלכנו תמיד בפרוגרמה שלנו ודגלנו בה וכך יהיה גם להבא.

לכאורה למה הטיף טילבר במשך כל הזמן, מה דרש מא"י ומאת האזרחים להתנהג מדינת ישראל. הוא דרש שיעמידו כאינטרס עליון וישימו את לבם לאינטרסים לאומיים של המדינה היהודית. האם לא עלבון הם הדברים הנאמרים לאלה שאזרחים בעד הנהגת המדינה, וכי על מה אנו שמים את לבנו?

חברים צירים, אני מקווה שאף אחד מכם לא יעזוב את הארץ למחרת הקונגרס, ואף אחד מכם לא יסתפק בנאור מים טובים או רעים שישמע בקונגרס. אני מקווה, שתקדישו ימים אחדים לבקור בארץ. סעו לנגב, לחולה, לקישון ותראו כיצד משנים מעשי בראשית. טילבר רוצה לספר לנו ולשכנע אותנו שדרוש שהממ"ר שלה סוף כל סוף תסכים להשקעות פרטיות, וכי לא אנחנו הצענו את חוק ההשקעות וקיוונו שיהודים יעלו וישקיעו את הונם?

ד"ר גולדמן אמר אתמול שמן הראוי שנדבר גלויות. טילבר ניומן דברו גלויות וגם אני אעשה כך. אני רוצה לדעת מה עשו כדי לעודד יהודים להשקיע הון פרטי בא"י וכדי לדחות את העלילות העלולות למנוע דבר זה? מהי ההתלהבות שהשקיעו המנהיגים הציונים בהסברה ובשכנוע, שכל מה שמסופר על א"י הממשלה וההשקעות אין לזה כל שחר. ושמא ליבו איש ער על הסכנות בהשקעות בתקופת ממשלת מפא"י וטיפחו תקוות שנצטוו אחרי 14 בנובמבר כי הממשלה ישתנה ורק אז יוכלו לעזור. ושוב אימר ד"ר טילבר: עוד תנאי אחד לו: שיקשיבו לקול הציונים בעולם. להקשיב - כן, לשמוע - צצה - כן, אך תמיד לקבל את הצעה - לאבאבני, לא.

בשנת 1939 נתן לנו ד"ר טילבר עצמו טובה בקונגרס - הפרוגרמה שלו היתה שהספר הלבן כמו גזירות אחרות עתיד להתבטל, ומשום כך עלינו להיות זהירים ולא להכנס ברבים עם הממשלה האנגלית. אבל ד"ר טילבר השמיע לנו עוד צצה אחת טובה: שאיננו צריכים לארגן את העליה הבלתי ליגלית. והצעתי היתה לנו לא להמשיך בה, אחד הנמוקים שד"ר טילבר נתן לנו ב-1939 היה שדבר זה יפחיד את ההון הפרטי וימנע השקעה פרטית. אני שואלת את ד"ר טילבר, כלום אין הוא מאושר ושמח עכשיו שלא קבלנו את עצתו בשעתה? ואם אדם טועה פעם, הלא יתכן שיטעה פעם שניה.

ועכשיו על תפקידה של התנועה הציונית בעתיד. נכון הדבר, שהתנועה הציונית המאורגנת היתה במשך שנים החלוץ העובר לפני העם בימי טובה ורעה. יהודים אחרים לא הבינו זאת ולא רצו בזה. אבל אם הגענו לכך

גולדה מאירסון (מפא"י, ישראל): אני חוששת שאם היסטוריון למשל יתאר את הדור שלנו, יספר על שני הדברים הגדולים שקרו לנו - האסון שניתן עלינו - והאוסר הגדול אשר הגיענו, השחיסה והגאולה. חוששני שיגיע למסקנה אכזרית שה"דור שלנו לא תפס את משמעותו של השחיסה והגאולה. אילו היה זה אחרת, רוצה אני לדעת איך זה אפשרי, שאנו יושבים שלושה ימים בירושלים, בקונגרס הציוני בשנת 1951, ואנו בקלות כזאת מקבלים זאת כאילו טבעי הדבר מדורי דורות, וכאילו לא עברו על ירושלים מל-חמה ומצור, ולא נעשה כל ניסיון להביע את הנס הגדול, את הפלא הגדול, שדוקא אנו זכינו בו.

הננו עכשיו שלוש שנים לאחר קום מדינת ישראל, קרה משהו בחיים היהודיים ובעולם הציוני המאורגן, והועמדנו פתאום בפני הבעיה: מה מחר? ואם מישנה אומר שהמשבר אינו בציונות אלא בין הציונים, בא אחר, עמנואל ניומן, ורואל: מה זאת ציונות בלי ציונים. ניומן היה צודק אילו נאמר שהמשבר אינו בציונות אלא בקרב כל הציונים. אולם כזאת לא נאמר, המשבר הוא בקרב קבוצה קטנה של הציונים, אשר למחרת היום לא ידעו לומר ליהודים אותו דבר שהם רצו לשמוע והיו נכונים לעשות.

במקום זה הועמדה אצל קבוצת מנהיגים ציונים הש"ר אלה: איך מתאמים אנו את עצמנו לענין זה, ועכשיו באים ומספרים לנו שהמדינה אנו עוד איתנה, ובלי היהודים בעולם אי-אפשר לנו לעשות את המוטל עלינו. יהודי העולם שמחו לקום המדינה. אצלם לא היה משבר, הם היו מוכנים תמיד במשך כל מלחמת השחרור שלנו, וידוע מה היה חלקם בנצחוננו במלחמה: חלקם היה ללא תנאים בהחלט, נשמעו לקריאה ובאו. במשך חודשים ההם נסעתי מעיר לעיריה ומעיריה

הודעת בנימין בראודי בשם סיעתו

בישיבת יום הששי מסר בנימין בראודי (ציונים כלליים, ארה"ב) הודעה זו בשם סיעתו: ההסתדרות הציונית של אמריקה מותקפת קשות במשך הקונגרס הזה. איננו דוחים ביקורת. ההסתדרות הציונית של אמריקה היא בעלת עבר של חמישים וארבע שנות עבודה נאמנה.

ההסתדרות זו היא חוט השדרה של כל המאמצים הציוניים בארצות הברית במשך תקופה של למעלה מ-50 שנה. ההסתדרות זו הקימה וארגנה את המגבית הישראלית המאוחדת ואת המגבית היהודית המאוחדת. היא נטלה על עצמה תפקידים הסטוריים בכל שטח פעולה ציוני. היא מהווה את העורף הראשי למסע מלחמה העצמאות של ממשלת ישראל. ההאשמות המיתוכות כלפי חבריה שהם "ריאקציונרים" אין להן תוכן, ופועליותה האחרונה של ההסתדרות היום היא ההסתדרות ליברלית, הודעת ביחסה החדשה אל תנועת העבודה, ולא בגבולות אמריקה בלבד. ההאשמות כאלו המסתירות את הציונים של אמריקה עינת חברי ההסתדרות הציונית באמריקה מונעים להחריף את המאבק המדיני של אמריקה היא דחיפה להגביר את מאמצי ההסתדרות למען ישראל.

מר בראודי קורא לחישוב כל המריבות והפולמוחות לקראת ישראל ופרחת.

כאן לשוב לחיים לאומיים ולמצוא מקלט בטוח לעצמם, רק התחיל עכשיו. האנשים והנשים בישראל האמינו בכוונתנו הכנה לא רק להביא להקמת המדינה, אלא גם לעזור לבנינה וה"גנה. מתוך אמונה זו הם נלחמו באומץ כה רב לשחרור המדינה. ליוותה אותם לא רק הכרת צדקת ענינם, אלא גם הידיעה שמאחוריהם יש רורבה של מקורות חמרים ורוחניים גדולים של הקהילה היהודית הגדולה באמריקה. מתוך כך הם גם קיבלו בברכה את המספר הגדול של העולים וקיבלו עליהם את כל הסיכונים של הסיכונים הכלכליים. לא רק מתוך הרגשת לויאליות יהודית ו"ר לידריות כלפי העולים, אלא גם משום שהם סמכו על עזרתנו הבלתי פוסקת.

אויבי ישראל מקוים עדיין שאנו נפקיר את ישראל במצבה הקשה, שאנו נתעף מעזרה לישראל. זו גם הסיבה מדוע הם עדיין אינם כורחים ברית שלום עם ישראל. הם מצפים להתמטטות כלכלית ופוליטית, שתהיה בשבילם אות להתקפה חדשה על ישראל. אולם אם אני מכיר היטב את עמי - ונדמה לי שאני רשאי לאמר זאת - הוא נאמן למדי, תקיף למדי בהחלטותיו ופיקח למדי מליפול לתוך מלכודת כזאת. שומה עלינו להפגין בפני העולם ובפני עצמנו - וב"י יחד בפני עצמנו - שאנו מוכנים בהחלטות נמרצות לקיים את המדינה חרף כל הקשיים והסכנות העומדות בפני כל מדינה צעירה שזה עתה קמה. תומס ג'פרסון הוא שאמר: "אל לנו לקוות שיעבירו אותנו משלטון עריצות לחופש על גבי מיטה של נוצות". מעולם בהיס"טוריה שלנו לא היה לנו גורל קל. יכולים אנו להיות "העם הנבחר" של אלוהים, אולם לבטח איננו העם המפונק. תמיד היתה ההיסטוריה שלנו רצופה מאבקים. להאבק עם אלוהים ועם אדם, ולהשאר בחיים - זה פ"י

בישיבה השביעית שהתקיימה ביום חמישי, 16 באוגוסט בערב בנשיאותו של י. זרובבל נאמו - לאחר שדיברו חברי הנהלת הסוכנות רוח הלפרן וחיים גרינברג (ראה עמוד א') ד"ר אבא הלל טילבר וגולדה מאירסון.

ד"ר אבא הלל טילבר: (ציונים כלליים, ארה"ב)

התאספנו כאן כדי לדון על עתיד ה"תנועה הציונית וכדי ללמוד מהנסיון של העבר כיצד להבטיח את העתיד. במשך שלש השנים שחלפו דברתי פעמים רבות ולעתים יצאתי באו-

הרות נמרצות בעת שהרגשתי שנעשים נסיונות, בידו עים או שלא בידועים, לצמצם את תחומיה ואת סמכותה של התנועה הציונית, אם לא לחסל אותה כליל.

הזהרתי בפני הנסיונות הללו. ידידים לא הבינו אותי כ"ר איו ויריבים סילפו את דברי. אני שמח שכתוצאה מהמא"מציבים הבלתי פוסקים שלי ושל חברי-לדעה מכל המפלגות ומכל הארצות נשתנתה המגמה המסוכנת הזאת לחיסול התנועה. בסופו של דבר יש הסכמה כללית, פחות או יותר, בשאלה גורלית זו. העומדת עכשיו לדיון. למעשה אלה שהיו תוקפניים ביותר בהתנגדותם ובהתקפותיהם כנגדי, הופיעו עכשיו כדוברים ולוחמים למען אותו רעיון עצמו. כאילו היה זה מאז ומתמיד רעיונם הם. העובדה שהם חורשים עכשיו במחרשה שלי נותנת לי סיפוק מסוים שהוא מעורב ברגש של סלחנות.

מה שדחף אותנו לתבוע שלא בלבד תשמר התנועה הציונית, אלא גם תחזק, לא היה הסרב לראות בשקיעת מוסד יקר שבו היו חיינו קשורים זמן רב כל-כך ואשר העלמו היה משאיר את חיינו ריקים מתוכן ומטרה. קיים מה שאפשר לקרוא "הפחד מפני הסיים", האינדיאנים משבט נאוואחו נוהגים תמיד להשאיר חלק מן הסיר, הסל או השמיכה שלהם בלתי גמור. רצוננו לשמור על תנועה ציונית חדשה לא נבעה מאיזה שהוא רצון לשמור על עמדות של כבוד והשפעה, שתנועה זו יכלה לתת. אילו כבר מילאה תנועתנו את כל תפקידה, כי אז היה צריך סופה לבוא עם קונגרס זה, באותה מידה של כבוד ודרגותיות בשם שהתנועה נוסדה בקונגרס הראשון בבאול לפני 54 שנה. "אלהים שובר את המכשירים" שהוא השמש בהם, הנר הנותן אורו בהשכח הלילה יש לכלוב אותנו עם עלות השמש. אולם אנו חיינו משוכנעים, שעדיין לא הגיע הזמן לשבור את המכשירים, עדיין אנו זקוקים להם בבנין מדינתנו ועמנו וצריך אורה של תנועתנו להבהב הלאה, למרות שכבר עלתה השמש בארץ-ישראל.

לא אחזור כאן על מה שצריך להיות ידוע לכל ציוני ביחס למכלול התפקידים הכלכליים והמדיניים, העומדים עדיין בפני מדינת ישראל ובפני העם היהודי ואשר למענם עדיין דרושים לנו מאד המכשירים של התנועה הציונית. בשעה שהיתה לי הזכות להודיע לעצ"ר האומות המאוחדות ביום 14 במאי 1948, כי בו ביום הוכרזה מדינת ישראל ע"י העם היהודי בארץ, אמרתי: "המדינה היהודית, היוצאת עכשיו לדרכה, עומדת בפני בעיות גדולות ורבות, בעיות הנראות לעין ושאין נר"אות. הזמן גילה בינתיים הרבה מן הבעיות החמורות הללו. אף אחת מהן עדיין לא נפתרה במלואה. ראש הממשלה בנאומו המקיף בפתיחת הקונגרס הדגיש את ההיקף ואת הדחיפות של בעיות הבטחון, העליה והבנין. ברור, שהתפקידים כבדים וממושכים. מדינה יכולה להתרבר ביום או בשנה אולם אין בונים אותה ביום או בשנה. הרפובליקה החדשה של ארה"ב עברה שמונה שנים איומות של מוד והרבה יותר שנים של שואה כלכלית וכן גם כמה משברים קונסטיטוציוניים, בטרם יצאה למרחב עם ממשלה יציבה, והיא נשארה אומה בעלת חובות כמעט עד לסוף המאה ה-19.

ואם כל זה ברור לנו ואם הוברר עכשיו לכל שהס"תדרות ציונית חזקה היא צורך הכרחי כדי לקיים את התפקידים העומדים בפנינו, כי אז השאלה היא: כיצד נעשה את המלאכה?

אין דרך המלך. בראש וראשונה עלינו להכשיר את עצמנו מחדש - אם להשתמש בדבריו של אברהם ליב"ן קולן - "לתפקיד הגדול והבלתי מוגמר העומד לפנינו". לפי עניות דעתי אין זו השעה להגדרות חדשות, אלא להכשרה חדשה לקראת התפקידים הברורים ולהתחיי"בויות העומדות בפנינו והנובעות מן ההתחייבויות ש"קיבלנו על עצמנו בשעה שיצאנו לבנות מדינה יהודית. לא ההגדרה של הציונות בתכנית באול היא שעשתה אותנו ציונים. מטרת הציונות, בנוסח שבו הוגדרה בתכנית באול, היתה רק ביטוי, אולי בלתי מספק, ל"איפה של העם היהודי לשים קץ לחוסר המולדת ולקוּמם את עצמו מחדש כאומה תפשיית בביתה העצמאי.

משום שהציונים האמינו במטרה הזאת באמונה מלאה והגנו עליה מול כל המתנכלים בימי שלום ומלחמה, על כן השיג עניננו את נצחונותיו הגדולים והמכריעים. לכן הושגה המדינה! אנו יודעים שהמדינה עודנה קטנה, חסרת בטחון, מוקפת אויבים, עניה, דרכה ורועה בעיות חמורות רבות שעדיין לא נפתרו.

אנו יודעים שקביץ הגלויות של אחים אשר צריכים

לעיר באמריקה, היתה לי האפשרות להפגש עם היהודים הפשוטים. בחדשים ההם נענו היהודים, כאשר דרשו מהם, אם כי היו כאלה אשר בלבם קינן הספק: האם יוכלו האם יעמדו להם די כוח, אך ללא תנאים העמידו לרשותנו את אשר היה דרוש לאחרים לניהול המלחמה ולישוב הארץ-ישראל.

טילבר אמר עכשיו: תמיכה ללא תנאים זוהי כניעה ללא תנאים.

מי דבר על כניעה ללא תנאי? ואני שואלת: מדוע צריכים ציונים מאורגנים ומנהיגים לקבל כעלובן אישי כמעט אם אומרים "תמיכה ללא תנאי" למען דבר שצריך להיות שלהם כשם שהוא שלנו.

לגבי דבר שהוא קרוב וחשוב אין מציגים תנאים, ואם הענין נתון בסכנה, וטילבר ניומן דברו על סכנות - אין מקום להצגת תנאים. הייתי מבין, אילו הוצגה השאלה ע"י קבוצה של מנהיגים ציונים אשר עשו עבודה מופלאה בגלות כדי לאפשר תקומתה של המדינה היהודית, ועכשיו משקמה מדינת ישראל, הם נמצאים במשבר. אני רוצה להגיד לכם, שיש בקרבנו ויכוח רב, גם בין חברי טובים וידידים, על חלוציות ולא חלוציות בכל רחבי העולם היהודי. אבל אני עוד לא נגשתי לויכוח זה. יתכן שה"משבר פרץ לאחר שאנשים אשר עשרות בשנים מסרו מזמנם, מרצם וחיייהם לתקומת המדינה, הרי משקמה המדינה הם לא הסיקו את המסקנות המתבקשות מהעוב"דה הזאת.

לא מובן, למשל, מדוע למחרת הכרזת המדינה לא באתם הנה. לא המונים, אלא מאה, חמישים או עשרה אנשים? אילו היו קמים עשרה מנהיגים של התנועה הציונית באמריקה ולמחרת הארבעה עשר במאי היו מודיעים ברבים: "אנו לוקחים את תרמילינו ונוסעים למדינת ישראל, כי בשביל זה לחמנו כל שנותינו" - אילו אמרו זאת, כי אז היה זה המניע הטוב ביותר לחלוציות בקרב הדור הצעיר.

ד"ר ניומן אמר לנו כי כל המציג את הענין של תמיכה ללא תנאי, הוא על ידי זה מחשיד את מישנהו כאילו הוא רוצה להציג תנאים - וד"ר טילבר באמת הוכיח היום בנאומו כי ישנם תנאים. הוא אמר כי יהיו דים יתמכו במדינת ישראל, כל עוד יהיה צורך בכך, אלא שהם צריכים להיות מרוצים מכל המתרחש בישראל, ודאי, שהם צריכים להיות מרוצים. אבל מי זה יטול עליו לדבר בשם כל היהודים ועל כל אשר הם רוצים? שמעתי כיצד דברו ד"ר טילבר ואחרים בהתלהבות על כך שצריך לשמור על קיום המפלגות בציונות, אם ישנן

רושו של השם "ישראל", הנסיון שלנו במשך הדורות חיטל אותנו.

חוששני שהדרישה להגדרה חדשה נובעת - ומוב"טחני שזה מתחת לסף ההכרה - מצד אלה הסבורים שעכשיו, כשהמדינה כבר קיימת, הרי כל אותם התפקי"דים והחובות הקשים צריך שיימסרו לידיים טובות וחד"זקות יותר מאלו של ההסתדרות הציונית העולמית; שהרי אחרי ככלות הכל הציונים מייצגים רק חלק קטן מיהדות העולם, או שאפשר לטעון שכל היהודים בעולם הפכו כיום למעשה לציונים ושהציונים המאורגנים גורמים למעשה נזק למדינת ישראל החדשה, בהיותם חוץ בין המדינה והעם היהודי.

נימוקים דומים הושמעו כזכור ביכוח הארוך על הר"חבת הסוכנות היהודית ע"י צירוף הלא-ציונים. גם באר"תו זמן טענו ציונים טובים, שהציונים כשלעצמם חל"שים מדי כדי לבצע כהלכה את התכנית הציונית וה"פתרון הוא במתן סמכות שווה וזכות פיקוח לאותם היהודים שלא היו מוכנים להצטרף לתנועה הציונית, אף שהיו נכונים לעזור בפעולה.

הסיפור הארוך והעגום על התקוות הגדולות ש"תלו אז בלא ציונים והאכזבות הגדולות שבאו ל"אחר כך, אין צורך להזכירם מחדש כאן. זה היה אולי הסדר הגיוני, שנבקע ע"י תסכסנים פוליטיים מנוסים, אך הוא לא החזיק מעמד בפני המציאות "הבלתי הגיו"נית" של החיים היהודיים ברחבי תבל.

לפני זמן רב הכריז ד"ר מנחם גורדאו: "הציונים אינם מפלגה. הם העם היהודי עצמו". באופן מספרי, כמובן, אין הם כוללים את העם היהודי כולו. אולם תמיד היו הגוף שהמשיך את המסורת, את השליחות ואת הייעוד של העם היהודי, המשיכו במאבק הפוליטי הגדול לנצחון, מעמדם היה כה כנה ואיתן, דרישתייהם כה חיוניות, הנהיגם אחריהם כה ישרים וללא רתיעה, כך שבשעה שהגיעה השעה למאבק המכריע הם הצליחו לרכו סביבם כמעט את כל יתר חלקי היהדות החשובים. טבעי הדבר שה"ד"ת לעובדות אלה הוכרו הציונים כדוברים החוקיים של יהדות העולם.

התנועה הציונית לא הופיעה כחיץ בין מימוש האידי"אה הציונית והעם היהודי. החיץ היחיד שהקימה ה"תנועה הציונית בכלל בחיים היהודיים, הרי זה החיץ נגד התבוללות, נגד ויתורים מסוכנים, נגד פשרות ונגד המעטות דמותה של התכנית הציונית מתנועה פילנטר"ית כפי ש"היה צריך לקדם בצורה כזו, שיתוף הפעולה שה"ציונים היו צריכים לקדם בברכה היה צריך להיות על"בסיס ציוני מלא. זה היה הענין שנלחמו עליה כפי ש"המשך בעמוד ו)

תזכרו לבטח, בוועידה היהודית האמריקנית ההיסטורית בקיץ 1943, בעת שנעשה מאמץ עליון ע"י הבלתי ציונים למנוע את הוועידה מלקבל החלטה בעד הקמת קהילה יהודית. הם קראו לבלי לקבל החלטה כזאת למען אח- דות היהדות האמריקנית ואיימו לפוצץ את הוועידה אם דעתם לא תתקבל. אפילו כמה דוברים רשמיים ציוניים בוועידה, שאחדים מהם תופסים עמדה נכבדה גם בקונ- גרס זה, היו מוכנים לכניעה ולויתור על הדרישה לקהי- ליה יהודית במחיר תמיכה של הבלתי ציונים בהגירה יהודית בלתי מוגבלת לפלשתינא. אבל הרוב המכריע של הציונים הנאמנים והממושמעים התנגדו לפשרה כזאת. בסופו של דבר, בחדשים הגורליים שבאו לאחר קבלת ההחלטה החיובית בעצרת אר"ם ב-1947, רבים מאותם בלתי ציונים באו לשתף פעולה אתנו על בסיס תכנית ציונית מלאה. אולם גם על שיתוף פעולה של אחדים מהם היה צריך להשגיח בקפדנות.

בודאי היה זה מתוך הרגשות הידידותיים ביותר בשעה שאחד ממנהיגי קבוצה זו של פרו-ציונים ובלתי- ציונים עמד ממש בערב הכרזת הקמת המדינה במו"מ על תכנית נאמנות חדשה במקום הכרזת מדינה יהודית עצמאית, ולעזרתו עמדו כמה ציונים ידועי שם, שהם פעילים מאד בקונגרס הציוני היום.

בימים הקשים והגורליים העומדים בפני מדינת יש- ראל במאבקה הפוליטי והכלכלי, הרי הציונים המאור- גנים בעולם יהיו אלה שאפשר יהיה לסמוך על עזרתם הבלתי-פוסקת בכל מצב שהוא. בשעה שגוברת בגולה המגמה לדחות את העדיפות לישראל ולחזור לדאגה לצרכים מקומיים של הקהילות בתפוצות, הם יהיו אלה שעליהם אפשר יהיה לסמוך במלחמה על הזכויות הפו- ליטיות של ישראל, אפילו אם הדבר יתבע מהם להתנגד, לפחות זמנית, למדיניות-חוץ בלתי אוהדת של ממש- שלותיהם.

יהיה זה, איפוא, מחכמה מעשית וממלכתית לתת לכח הזה בעולם היהודי כל עזרה בקיום עמדותיו בהנהגה של החיים היהודיים.

על התנועה הציונית לשמור על העמדה של ההנהגה ועל הזכות לכוון ולתאם את כל הפעולות בתפוצות לטו- רת מדינת-ישראל ולמילוי התכנית הציונית, עמדה ש- היתה לה בעבר, שהיא לא הכזיבה מעולם ושעליה להח- זיק בה גם כיום אם שומה עליה למלא את שליחותה ביעילות. היא מבקשת מממשלת ישראל, שתוסיף לראות אותה באור זה ולהפנות את כל תביעותיה, תהייה אשר תהייה, אל יהדות העולם באמצעות התנועה הציונית המאורגנת. על ידי כך תבטיח לה עדיפות וסמכות בח- יים היהודיים.

אין ספקות ביחס לזכותה של ממשלת ישראל לקיים מגע כלשהו שיש ברצונה עם קבוצות אחרות בתפוצות. אולם אם מדינת ישראל זקוקה באמת לתנועה ציונית חזקה בתפוצות, כי אז עליה לעשות כל מה שבכחה כדי לבסס אותה ולחזקה ע"י כך שתתן לה זכות עדיפות בכל דיוניה, ע"י התיעצות אתה בראש וראשונה, ע"י

מתן אינפורמציות לה על מה שמתכננים לעתיד ולהת- יחס אליה כראוי.

ביסודו של הדבר זו היא שאלת יחס ולא כל כך שאלת הגדרות חוקתיות של סטאטוס ויחסים. רעיון הצ'יטר ימלא את תפקידו המועיל אם הוא יתבטא ביחס חדש. אם תהיה נכונות לפעול באמצעות התנועה הציונית בהיקף עולמי ולראות בה נציגה ודוברת של העם היהודי בתפוצות, כי אז יסתדרו דברים רבים מעצמם.

אז תחדל מלהתקיים כל הבעיה של עצמאות התנועה. שיתוף פעולה מלא בין הממשלה והתנועה אינה דורשת כל קרבן מצד העצמאות. מובן מאליו שבין מדינת יש- ראל והעם היהודי, הקשור כל כך לבנינה של המדינה, ואשר בלא מאמציו אין המדינה יכולה להתפתח, שאלת העצמאות אינה צריכה להתעורר לעולם.

כמו כן אין שאלת "עזרה ללא תנאי" ענין ריאלי. נר- הגים לדבר על "כניעה ללא תנאי" לגבי אויב מובס, אולם לא לגבי ידיד ושותף במפעל אחד. כל העזרה ש- יהדות העולם נותנת ותתן לישראל מותנית מטבע הדב- רים בכך שהיא תוסיף להיות שבעת רצון עם מה שקו- רה בישראל. ברגע שיהודי העולם יהיו בלתי שבעי רצון או מתאוננים על מה שקורה כאן; ברגע שהם יתחילו להרגיש שהסנטימנטים היסודיים שלהם כלפי הארץ מתערערים, עזרתם תלך ותפחת, באופן אוטומטי ובמ- הירות.

המלה "התערבות" היא מלה מכוערת, גורמת המול- הכניסו אותה לתוך הנוכח שלנו ויש בה דבר-כדי לעורר חרון וקצף. חוששני כי הרבה מהדיבורים על כך נובעים מתוך מאבקים בין מפלגתיים. לפי שיקול דעתי טיטב הציונות לעשות אם תוריד ענין זה לגמרי מעל הפרק. אף לא אחד בארה"ב, או בכל ארץ אחרת, אינו מנסה בכל דרך שהיא לפקח או לכוון את ממשלת ישראל, אלא אם כן קיומן של מפלגות-ציוניות נפרדות בתפוצ- צות עם התכניות הנפרדות שלהן ביחס לצורת המדינה שהן היו רוצות לראות בישראל — מפלגות ומצעים שהיו קיימים עוד זמן רב לפני שהמדינה עצמה קמה — מהווה כשלעצמו מעין התערבות בלתי-ישירה בעניני ממשלת ישראל. ואם ככה הוא הדבר, כי אז צריך לחסל את כל המפלגות הציוניות — שמאל, ימין ומרכז גם יחד. ייתכן שהגיע הזמן לחיסולן ולמיוזגן לתוך ארגון ציוני מקיף. אולם אין אף מפלגה אחת המוכנה לשינוי כזה, מובטחני שהסתדרות ציוני ארה"ב תשתף פעולה בענין זה בהתלהבות.

רביי אמריקאי אחד נאם אמש על נושא זה מתוך הת- עלמות מוחלטת מן העובדות. זהו דיבור מוגזק. נציגים כלליים תבענו מממשלת ישראל, ביודעינו את האופי והלך-המחשבה של עמנו בארה"ב, לתת מקסימום של עידוד ותשומת-לב רבה למשקיעים מבין בעלי ההון הפרטי ולהמנע מכל דיבור, ויהי זה אפילו דיבור שאין מתרגמים אותו לחוק, על דבר "סוציאליזם מיניור", ביחוד שאין בזה ממש. כל אדם יודע ומבין שישראל אינה יכולה להבנות במהירות הדרושה ללא השקעות

הון מן החוץ על מנת ליצור כוח קליטה בשביל העולים הזורמים לארץ. אין זה משום שאנו אויבים לאידיאול- לוגיה של הסוציאליזם. דומני שאנו מבינים היטב לרוח הזמן, אולם אנו עומדים עכשיו מול בעיה של בנין כלכלי- לתה של מדינה צעירה ועניה ומול צרכי קליטה מהירה של מאות אלפי עולים. דעה זו שלנו, שהשמענו אותה פעמים רבות, בודאי אין לראות בה משום לחץ או הת- ערבות, או שהיא נובעת מתוך שמרנות כלכלית. אנו שמחים שממשלת ישראל מתקדמת לקראת הצרכים הנובעים ממצב זה, ומתחילה לאחוז באמצעים לעודד השקעות הון מבחוץ. אולם עליה לעשות הרבה יותר! בקשר לבעיה הארגונית הייתי מציע שינתן עידוד מלא לתנועה בארצות השונות לעבד צורות של מבנים פדרטיביים מותאמים למצב ולצרכים המקומיים שלהם. יש לעודד התפתחות אורגנית לפי הארצות. לא יהא בזה מן החכמה להחליט על צורה ארגונית נוקשה שתוטל על כל הארצות ללא הבדל. לא תהא שום תועלת בכך אם יטילו על התנועה בארצות הברית בכפיה שינוי מהפכני כל-כך. יש לנו גרעין של מועצה ציונית, שפעלה היטב לפי תכנית מוגבלת במשך כמה שנים. אפשר שרצוי להוסיף עוד כמה תפקידים למועצה זו מצד המפלגות הציוניות השונות בארה"ב, וכך, בהת- מדה ובמשך שנים, ישיגו את המטרה הנכספת של פד- רציה לגבי כל הבעיות הציוניות.

ולבסוף כמה מלים ביחס לישראל. אין אנו מתעלמים מן ההישגים היוצאים מן הכלל של מדינה וממשלה זו

מאז תקומתה החדשה של ישראל. כולנו גאים על כך. כל יהודי ישראל, לכל סוגיהם, נתנו את חלקם במאמץ הזה ואתם מאות אלפי היהודים בתפוצות. אולם למען האמת יש לאמר שיש כאן הרבה הדורש תיקון והשבחה. לא ייתכן כלל אחרת. הגענו לשלב שבו ידידי ישראל בכל העולם לא יהיו פחות ידידותיים, אלא יותר חוקרים ובודאי גם בעלי בקורת. אין להתרעם על כך, אלא לקבל זאת ברוח טובה, כי הגישה הזאת נובעת מתוך כוונות טובות.

ועל כן שעה שהם רואים הוכחות רבות כל כך למח- לוקת מפלגתית מרה, שהם עדים לפיצול בחינוך במקום שיטת חינוך אחידה — וכך צפויה סכנת פיצול בנוער בישראל, — או כשהם עומדים על אי-סדרים בממדים גדולים, כאלה שנתגלו בבחירות לקונגרס בישראל, או בדו"ח של ד"ר שמוראק, כי אז הם מודעזעים והם מחליטים לפתוח את פיהם, ולהביע את דעתם.

לעומת זאת גם אתם בישראל יש לכם הזכות לקום ולמתוח בקורת קונסטרוקטיבית עלינו, על עזרתנו ה- בלתי-מספקת, על כשלון החלוציות בתוכנו, על קוצר הרוח שלנו ועל חוסר ההבנה מצדנו לגבי כל הקשיים הקיימים.

גילוי לב הדדי כזה צריכים שני הצדדים לקדם בבר- כה וצריכים כולנו לאמץ את מיטב מחשבותינו על מנת לתקן כל מה שטעון תיקון ולקדם את עניינינו המשותף. הבה נלמד לעבוד יחדיו כעם אחד, מתוך אורך רוח ורצון, או אז תגיע שעתנו הגדולה! היה נהיה בלתי מנוצחים!

המשך דברי חיים גרינברג

הקו האופייני כיום להמוני היהודים בעולם המערבי הוא: אין להם די רצון להיות יהודים ולהתמיד בכך. אין זאת אומרת שהיהדות בעולם המערבי הנה מתבו- ללת או רוצה להתבולל ולהטמע. אינני מכיר יהודים הרוצים להתכחש למוצאם או לעמם. אך הרצון להיות יהודי לא טופח כהלכה ולא גבר. מכאן גם הגבולות לתעמולה הטובה ביותר בעולם. תעמולה שפניה מכוונות לחזק הרצון, צריכה להתבסס על חופש הרצון. (סוף הרצאתו של חיים גרינברג בגליון מחר)

פגישת עתונאים עם נשיא הקונגרס

היום בשעה 3 אחה"צ, בחדר נשיא הקונגרס בבניני האומה, התקיים פגישת ד"ר גולדמן עם נציגי העתונות וסוכנויות הידיעות, מוקדשת למהלך הקונגרס עד כה ולתכניות פעולותיו להבא. כל עתון מתבקש לשלוח נציג אחד.

העורך: ישעיהו קלינוב

המ"ל: הנהלת הסוכנות היהודית, ירושלים

נדפס בדפוס גירוסלם פוסט, ירושלים

נית גדולה של חלוציות. עזרה כלכלית, קשר תרבותי עם מדינת ישראל, חינוך הגולה.
בקשר לבעיית המפלגות בגולה, לדעתי, היא מוזיקה מאוד לתנועה הציונית ולהכללתם של היהודים בתוך התנועה. כשם שרע הוא הדבר שאפילו דוברי הקונגרס הזה זמן הויכוח מחולקים בין המפלגות. בדרום-אפריקה קרה שאדם מוכשר מאוד התרחק מפעולתו בגלל דריש-תו שהאנשים הטובים ביותר ישבו בהנהלה, לא בגלל השתייכותם המפלגתית דוקא. ואני מסכים לכך במאה אחוז. אינני יודע אם המפלגות תוכלנה להתחיל לגמרי, אף אחת מהן לא תותר על מטרותיה. אבל על קונגרס זה לקבוע עד הוכן על המפלגות ללכת, ואימתן תוכל הנהלת הפדרציה שלא להסתמך על מפלגות בבחירת אנשים טובים לעבודה.

יעקובסקי: (ציונים כללים, ארגנטינה)

הנני בא מארץ רחוקה מאד — מדרום אמריקה, מאר-גנטינה, ארץ אשר תופסת מקום חשוב ביותר בהקמת מדינת-ישראל ואשר נתנה את חלקה גם בבנין הגדול אשר העם היהודי בונה בארץ אבותיו.

גם ישובנו המונה כ-400 אלף נפש נתן את עצמו בלב ונפש ובכל מאודו וקלט את הרעיון של ארץ מולדת. כל חלקי ישובנו, ללא יוצא מהכלל, מכל השכבות, נתנו יד זה לזה והשתלבו בפעולה למען מדינה משלנו.

הציונות היא לנו מסורת משנים. פנייתו של הרצל אל העם היהודי מצאה בשעתה הד מתאים בישובנו. גם אצלנו היו חוזים ומשוגעים לרעיון אשר על כתפיהם נשאו את עול יצירת האמצעים להגשמת חלום הרצל והם בלבו עם ציון. לכן גם מובן שכולנו ללא יוצא מהכלל השתורנו בתוך המציאות של מדינה יהודית. אבל לא רק בעזרה כספית למען המדינה השתתפנו. לא רק כספים שלחו ארצות אמריקה הלטינית לישראל, כי אם גם חומר אנושי. בשעה שפרצה מלחמת השחרור בישראל קמו בישובנו בני נעורים, שלא יכלו להשאיר אדישים וללא מעש ולהשאיר את בני ארץ-ישראל והנוער שלהם לבדם במאבקם האכזרי להגנת המולדת ומחנה רב של נוער יהודי נחלץ מארצות אמריקה אל מדינת-ישראל ושילב את עצמו בשורות צבא הגנה לישראל ולחם יד אל יד ושכם אל שכם עם כל גבורי הישוב ותרם באופן כזה את חלקו, אולי שלא בהתאם למה שצריך היה לתת, אך בכל זאת חלק ראוי בשביל כיבוש המדינה וההגנה עליה. הקרבנו גם קרבנות על מזבח מדינת-ישראל. בדמנו הגינונו על העמדות בניצנים ובנגבה אשר נוער אמריקה הדרומית מילא תפקיד חשוב בהגנתו.

כתום הקרבות התחילה מיד עליה מורחבת מארצותינו לישראל. עליה זו גדלה מיום ליום ומשבוע לשבוע. יש לנו תנועה חלוצית חשובה בארצותינו. הנוער שלנו במקומות ההכשרה מתכוון באופן פיזי ורוחני לקראת ארץ-ישראל. הנוער שלנו שייך לישראל ונושם את רוח המדינה, עולה לישראל, נקלט בקיבוצים ועוזר לבנות את הארץ. מוכרים למדי הישובים החדשים אשר שמו-תיהם: מפלסים, נגבה, געש, עין-השלשה, גל-און וא-חרים. נמצאים בהם בנים יוצאי ארצותינו אשר נסעו

בנקודות המרוחקות ביותר, על הגבולות מלאי הסכנות, על מנת שיוכלו ברגע של סכנה להוות מגן וחלוץ של הישוב.

אבל לא רק נוער שלחנו למדינה, חלק ניכר של מבוגרים וזקנים עלו מארצות אמריקה הלטינית לישראל. רק לפני ימים מספר היתה לנו ההזדמנות בנטיעת היער על שם הגנרל סן מרטין לראות חלק ניכר של יוצאי ארגנטינה וארצות אמריקה הלטינית, יהודים אשר התאזרחו בארץ והנם חלק מהישוב, מרגישים את עצמם מאושרים להיות חלוץ הישוב שלנו בחוץ לארץ ומורי דרך בשביל אחרים אשר רואים בהם דוגמא ומור-פת. ציונים רבים מתכוונים להיות לישראלים וגם סתם יהודים רבים, אשר גם ציונים לא היו, חשו פתאום והרגישו שרק בארץ משלהם יוכלו למצוא פתרון למחר בעל ערך וגאון, אשר יביא מנוחה ובטחון לילדיהם.

רבות נעשה במשך שלוש שנים אלה של קיום המדינה, אך עוד יותר מזה אנו מצווים לעשות. אנו עומדים עתה רק בהתחלה ועוד רבה הדרך אשר צריכה לעבור המדינה היהודית. מאות בעיות ניצבות לפנינו והיא נקראת לפי תור אותן עד אשר תוכל לומר בבטחה כי התבססה כראוי. מדינה אשר חלק העשירי של אוכלוסייתה גרה בגבולותיה ותשע עשיריות מחוצה לה — אינה יכולה להקרא בשם מדינה. תפקיד השעה הוא קיבוץ גלויות, בכל עומק משמעותן של מלים אלו. כל שכבות העם, נוער וקשישים, גברים ונשים, עשירים ועניים, כולם כאחד, מוכרחים לשוב לארצם.

צריכים לעלות הנדפסים בגורם האכזרי, הנדפסים על ידי שונאי ישראל, שרידי יהודי אירופה, יהודי חבש, עיראק, מצרים, פרס, וכאשר הנצרכים של היום ישבו כבר לבטח במקומותיהם, תבואנה שורות חדשות ואנו נצטרך להיות מוכנים לכך. עלינו להכשיר את עצמנו ולהרגיש כי קריאתה של המדינה אינה רק למען הנזק-קים עולי עיראק ופרס, אלא גם בשביל אלה השבעים, בארצות אמריקה המבוססות ובאפריקה.

כדי שנוכל להשלים את השלב החשוב של קיבוץ הגלויות, אנו זקוקים להסתדרות ציונית חזקה ומבוססת, אשר תקים תנועה גדולה ושתוכל לזעזע את השאננים והאדישים בארצות הגלות, כדי שנתכוון מיד, בשנים הקרובות ביותר, על מנת לתפוס את מקומם וללכת בעקבותיהם של אלה העולים כעת. רק ההסתדרות ציונית חזקה יכולה לבצע משימה כזאת.

אם אתמול יכולנו עוד לדבר על כך שההסתדרות הציונית הנה מדינה בדרך, הרי היא כיום מדינתנו בגלות. בדיוק כשם שהמלוכה היא הממשלה בישראל. וכשם שהמלוכה אינה יכולה לנהל את פעולת קיבוץ הגלויות וכבוש הארץ ללא הזדהות התפוצות עמה, כן לא תוכל המלוכה לבדה לנהל את פעולתה בלי עזרתה של ההסתדרות הציונית. אף פעם לא יכולה להיות סתירה בעבודתן של שתי אלו. מוכרח להיווצר הסטא-טוס שבין האחת לשנייה.

בקונגרס ההיסטורי בירושלים מוכרח להיבנות הגשר של איחוד בין שתי האינסטנציות — המדינה וההס-

דות הנדרשת ברובה המכריע איננה משתתפת בקונגרס הזה או משום שהיא מוכרחה לעלות מיד ואין לה שהות וגם לא אפשרות פוליטית לקיים ההסתדרות ציונית — או משום שהיא סגורה בארצות שם אין ההסתדרות ואין היהודים יכולים לעלות משם. בתמהון רב הקשבתי לדברי יעקב חזן שאמר כי ליהודי רוסיה, כלומר עמי רוסיה ישנן כל האפשרויות של הגדרה לאומית חפשית. למה יש להם הגדרה לאומית חפשית? לעלות? לאסוף כספים לישראל? ליסד בתי ספר עבריים ואפילו לקיים את "השומר הצעיר"? לזה יש להם הגדרה לאומית חפשית? לו היתה ליהודי רוסיה הגדרה לאומית חפשית, לא היה קיים המשבר בקונגרס הזה. אבל לרוע מזלנו אלה היהודים הרוצים והצריכים לעלות, או שיעלו בלי ההסתדרות ציונית או שאינם יכולים ליסד ההסתדרות ציונית. זוהי התמורה השניה והיסודית, ואי אפשר להת-עלם ממנה.

התמורה השלישית אינה פחות גדולה: כל היהודים בעולם תומכים בישראל, בין שהם ציונים ובין שאינם ציונים.

סוף דברי גולדה מאירסון

כיצד למשוך את הנוער האמריקני לחלוציות; אך במידה שתנסו להסביר לנו שהחלוציות אי-אפשרית היא באמריקה, לא נענה לכם.

אשר למומחים, אנו בדרך כלל אוהבים אותם, אם הם אומרים לנו איך לעשות, אבל כאשר הם אומרים: פה אי-אפשר להתיישב, אדמה זו אינה טובה לחרישה, היינו זורקים את הדו"חות שלהם לסל.

מה משונה הוא הדבר אם קמים יהודים ואומרים: היינו רוצים קונגרס ציוני בלי ויכוחים, אולי פעם ית-גשם חלומם זה, אבל עד כה לא ידענו קונגרס ציוני בלי ויכוחים מה הוא; לדעתי אין הקושי בויכוחים ובחלוקי הדעות, השאלה היא האם לאחר הויכוחים לוקחת על עצמה הציונות לעשות את הדבר החשוב ביותר ליהודים בעולם.

אתם אומרים שבעולם היהודי יש מדינת-ישראל אחת ויש תנועה ציונית אחת, זו היא אמת. אבל הת-נועה הציונית יש לה ערך ויהיה לה ערך עוד במשך הרבה שנים אם היא מעמידה את עצמה באופן מוחלט, ללא כל תנאים, לרשות המדינה. לא ראיתי עוד אם שתאמר שהיא דורשת שהיא וילדה יהיו שווים. עוד לא ראיתי אם אשר לא תאמר ברגע שילדה נולד שזהו מרכז חייה, הילד ולא היא. הדות לתנועה הציונית קיימת המדינה, כל הציונים וכל היהודים צריכים להיות חד-רים רגש של אושר שיכולים להעמיד את עצמם לרשות בלתי מוגבלת של המדינה.

אם נבין זאת, ונדע מה הוא העיקר לנו בימים אלה, נדע שזה היה לא רק מבחינה גיאוגרפית קונגרס ביר-שלים, אלא זה היה קונגרס ירושלמי בגלל תכנו, ויכול להיות שייכתב פרק חשוב וחדש בחיים היהודיים ובחיים הציוניים. הקונגרס עודנו צעיר — וכיצד יגמר זה תלוי בנו (תשואות סוערות).

שהדבר שהאמינו בו נתגשם, אני שואלת מי מעוניין כיום לנהל חשבונות ולשאל: היית אתמול אתנו או לא? ולפי זה אם הוא יכול להיות לויאלי למדינת-ישראל או לא.

האם לא היתה צריכה אז, מיד עם קום המדינה, הת-נועה הציונית בכל מקום וביחוד בקרב הציבור היהודי הגדול ביותר שבעולם, ביהדות האמריקנית לאמר: בא-שר אתם יהודים, לא באשר אתם ציונים, צריכים אתם כולכם לעמוד יחד מאיש אחד לבטחון המדינה.

אפשר להסכים להשקפתו של חיים גרינברג או לא. מה צריכה להיות פעולת החינוך ועבודת התרבות בגולה; אבל הדי כולם מסכימים בצורך הפעולה החינוכית בגולה, כדי להרוס את המחיצה הקיימת בין בנינו ובניכם; והן לא תדרשו מאתנו שבנינו ילמדו אנגלית. ברור שעברית צריכה להיות שפת התרבות המשותפת.

עלינו לעמוד כמו קיר וחומה סביב המדינה הצעירה הזאת, וללא כל תנאים לעזור בכל אשר ידרש מאתנו. ואני מאמינה באמונה שלמה שאנו עוד נזכה לעליה המו-נית, לא דוקא כתוצאה של פרעות. מכל המקומות יעלו לארץ, לא ירדופים, אלא בשמחה ילכו לארץ-ישראל (תשואות).

ומלה אחת על חלוציות. אינני מבינה אלה אשר חשבו שהדרך היחידה להניע יהודים מאמריקה לעשות למען ארץ-ישראל היא להפיל עליהם מרה שחורה, אבל אם תעמיקו לחשוב מה קורה, תבינו שחסרים לכל הפחות שני שבטים גדולים בקשת זו של השבטים היהודיים הבאים לארץ, וחסרה ההרמוניה בין הגוונים. חסרה יהדות רוסיה, וחסרים — אתם, אינכם פה. כל עוד לא יבוא הנוער, ולא רק נוער, למלא את החסר בקשת זו, אין אנו יכולים לנוח, ותסלחו לי: לא נתן לכם לנוח. הייתי מציעה עצה לחברים טובים ויקרים, נטכס עצה